

ก้าวไปด้วยกัน

มูลนิธิเพื่อชุมชนที่ยั่งยืน ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2552 - มกราคม 2553 ISBN 1906 - 5515

ชุดที่ 6 แก้วเจ้า

ใครจะไปดึงจูง
จกมือขึ้น

จุลสารก้าวไปด้วยกัน ได้เดินทางเข้าสู่ปีที่ 6 แล้ว ห้าปีเต็มกับจุลสาร 17 ฉบับ ที่ทีมงานได้ตั้งใจเขียนบอกเล่าประสบการณ์การทำงานพิพิธภัณฑ์ ทั้งในและต่างประเทศให้สมาชิกก้าวไปด้วยกันอ่าน แม้ว่าจำนวนฉบับจะลดลงเหลือ 3 เล่มต่อปี นั่นก็เป็นเพราะภาระที่เพิ่มมากขึ้นของทีมงาน อย่างไรก็ตามทุกข้อความที่บรรจุในหน้านักกระดาษนี้ มาจากความตั้งใจของทีมงานที่จะให้ผู้อ่านได้รับสาระความรู้อย่างเต็มเปี่ยม

สำหรับจุลสารก้าวไปด้วยกัน ฉบับที่ 18 นี้ ยังคงเขียนพร้อมไปด้วยเนื้อหาสาระเหมือนเดิม เริ่มด้วยการรายงานความเคลื่อนไหวในแวดวงพิพิธภัณฑ์จากปณิศา สระวาสิ กบฮ้วนเกาะชอบสนามรายงานข่าวการเปิดหอนิทรรศการวิถีชีวิตคนไหลหิน จากจังหวัดลำปาง อานภาพ สฤลงาม นำประสบการณ์การทำงานกับเยาวชนมาเล่าสู่กันฟัง เพื่อชักชวนให้ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ลองจัดกิจกรรมร่วมกับเยาวชน จากนั้นใน 108 - 1009 ชีวิต บุญเกียรติจะมาชักชวนให้คิดถึงการทำเมืองมรดกหรือพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งนั้น จะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง หลังจากนั้นแฉะมาทำความรู้จักกับพิพิธภัณฑ์วัดสะแสง หนึ่งในสมาชิกเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นล้านนา ลองไปหาคำตอบว่า สะแสง มีความหมายว่าอย่างไร แล้วบินข้ามฟ้าไปแค่พลิกแผ่นกระดาษ ไปรู้จักพิพิธภัณฑ์แห่งอาณาจักรซิลลา ในสาธารณรัฐเกาหลีใต้

ส่วนสูงมาจะมาแนะนำการทำกล่องสารพัดประโยชน์ จะสารพัดประโยชน์จริงหรือไม่ คงต้องลองทำดู และตามมาติดๆ กับตอกรัก พยัคศรี จะมาบอกวิธีสำรวจเอกสารโบราณที่ใครๆ ก็ทำได้ ต่อจากฉบับที่แล้ว

นอกจากนี้ทีมงานภูมิใจเสนอ เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นล้านนาที่เกิดจากการรวมกลุ่มของคนทำพิพิธภัณฑ์ 5 จังหวัด ในภาคเหนือ และเริ่มประชาสัมพันธ์ตัวเองให้ชาวโลกรู้จักแล้วทางเว็บไซต์ ทั้งหมดทั้งหมดนี้ติดตามอ่านได้ในจุลสารฉบับนี้ค่ะ

ไฟไหม้สำนักงานสยามสมาคมวอดทิ้งคลัง

ร้อยเวร สน.ลุมพินี รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ภายในสยามสมาคม เขตวัฒนา กทม. ที่เกิดเหตุเป็นอาคารชั้นเดียว อยู่ด้านข้างของอาคารห้องสมุดเก่า โครงสร้างเป็นไม้ ผนังเป็นปูนปลอกสร้างเพียง 1 หลัง หลังคาด้านบนเป็นกระเบื้องชนิดโบราณ เพลิงได้ลุกลามไหม้ด้านในตัวอาคาร เจ้าหน้าที่ได้เร่งระดมฉีดน้ำ ใช้เวลาดับเพลิงประมาณ 20 นาที เพลิงจึงสงบ ความเสียหายที่เกิดขึ้นปรากฏว่าอาคารทั้งหลังได้รับความเสียหาย โดยหลังคาด้านบนซีกขวาถูกเพลิงไหม้ทำให้ทรุดตัวลงมา ด้านล่างตรวจสอบพบว่า ด้านในแบ่งเป็นร้านหนังสือ อาคารสำนักงานของสยามสมาคม ร้านจำหน่ายเครื่องประดับ และร้านขายของที่ระลึก ซึ่งเป็นของเอกชนที่เช่าสถานที่ของทางสยามสมาคม ได้รับความเสียหายทั้งหมด เบื้องต้นไม่พบผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตแต่อย่างใด

จากการสอบสวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอาคารดังกล่าวเปิดเผยว่า ก่อนเกิดเหตุประมาณ 04.00 น. ตนกำลังปฏิบัติงานห่างจากตัวอาคาร 10 เมตร ต่อมาได้ได้ยินเสียงดังแปะจากช่วงบนของหลังคาที่เป็นไม้ สักพักเห็นประกายไฟออกมา ก่อนที่ไฟจะลุกลาม ด้วยความตกใจจึงรีบวิ่งไปหาน้ำมาดับแต่ไม่สามารถดับได้ จึงรีบแจ้งหัวหน้ารถป.ก. ให้ทราบก่อนแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับความเสียหายและสาเหตุการเกิดเพลิงไหม้ครั้งนี้ขณะนี้ยังไม่ทราบ จะต้องรอให้ทางเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ตรวจสอบอย่างละเอียดอีกครั้ง ก่อนสรุปสาเหตุที่แน่ชัด (เนชั่น 20 พฤศจิกายน 2552)

ภูเก็ตผุด “ศูนย์วัฒนธรรมชาวไทยใหม่เกาะสิเหร่” ทวงฝันวิถีชีวิต-ภูมิปัญญา สร้างแหล่งท่องเที่ยวไทย

ศูนย์วัฒนธรรมชาวไทยใหม่ที่จะสร้างนั้น เป็นความร่วมมือของจังหวัดภูเก็ต ภูเก็ตการและผังเมืองจังหวัดภูเก็ต เทศบาลตำบลสิเหร่ วิทยาลัยวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต ที่จะก่อสร้างขึ้นเพื่อฟื้นฟูวิถีชีวิตของชาวไทยใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีประเพณีวัฒนธรรมที่เก่าแก่และมีประเพณีเฉพาะ การก่อสร้างศูนย์วัฒนธรรมนั้นจะสร้างบนเนื้อที่ 4 ไร่เศษ ใกล้ทางเข้าหมู่บ้านสินามิ บ้านแหลมตึกแก หมู่ 4 ตำบลสิเหร่ฯ รูปแบบอาคารจะออกแบบเป็นลอบคักปลาของชาวเล เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเล

สำหรับตัวอาคารจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก อาคารจัดแสดงนิทรรศการภายในมีนิทรรศการถาวร กิจกรรมสาธิต และห้องสมุด ส่วนที่ 2 เป็นส่วนต้อนรับ ขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว ส่วนที่ 3 เป็นอาคารกิจกรรมมีลานน้ำพุ เวทีกลางแจ้ง และสวนสาธารณะ งบประมาณได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงวัฒนธรรม 2 ล้านบาทเศษ จากงบประมาณที่ต้องใช้ประมาณ 4 ล้านบาทเศษ (ผู้จัดการ 6 ตุลาคม 2552)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิดถาวรวิหารวัดชีวิตคณโหล่กับ วัดโหล่กับหลวง จ.ลำปาง

เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2552 เวลา 09.15 น. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดโหล่กับหลวง เพื่อทรงเปิดถาวรวิหารวัดชีวิตคณโหล่กับหลวง ทรงลงพระนามาภิไธยในแผ่นศิลา และทอดพระเนตรนิทรรศการจากนั้นเสด็จฯ ทอดพระเนตรการเก็บรักษาคัมภีร์ใบลาน อายุ 538 ปี ภายในหอธรรม ทอดพระเนตรนิทรรศการของกลุ่มผู้สูงอายุบ้านโหล่กับ พิพิธภัณฑวัดโหล่กับหลวง จากนั้นเสด็จฯ เข้าสู่วิหารโบราณ ทอดพระเนตรวิหารโบราณ ทรงฉายพระรูปร่วมกับคณะกรรมการพิพิธภัณฑบริเวณด้านหน้าชุมชนประตูดง ทรงเยี่ยมราษฎรและทรงมีพระราชปฏิสันถารกับราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ต่อจากนั้นเสด็จฯ ไปยังสนามเฮลิคอปเตอร์ชั่วคราวโรงเรียนโหล่กับวิทยา ประทับเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง เสด็จฯ ไปยังท่าอากาศยานทหารกองบินที่ 41 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อประทับเครื่องบินพระที่นั่งเสด็จฯ กลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร

วัดโหล่กับหลวง หรือ วัดเสลารัตนปีพพะตาราม (โหล่กับแก้วช้างยืน) สันนิษฐานว่าสร้างก่อน พ.ศ. 2014 ปัจจุบันได้รับการดูแลโดยชุมชนและดำรงรักษาพื้นที่วัฒนธรรมสืบต่อกันมาหลายร้อยปี ภายในวัดมีโบราณสถานสำคัญ ได้แก่ พระวิหารแบบโบราณ มีมือช้างเชิงคดง ศิลปะแบบล้านนาไทย ปัจจุบันลวดลายยังคงอยู่

อย่างสวยงาม ภายในวิหารมีพระประธานที่สวยงาม มีเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านนาไทย มีขุมประติมากรรมคือรูปปั้นลวดลายสวยงามเป็นรูปสัตว์ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ถือเป็นขุมประติมากรรมที่มีความสวยงามอีกแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีโรงธรรม เป็นสถานที่เก็บคัมภีร์ใบลานสร้างเมื่อ จ.ศ. 1281 เก็บรวบรวมคัมภีร์ใบลานถึง 3,315 ผูก ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมบัติของแผ่นดินเมื่อ พ.ศ. 2545 โดยสำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร และยังมีพิพิธภัณฑ์เก็บรวบรวมโบราณวัตถุไว้มากมาย พิพิธภัณฑ์วัดโหล่หินหลวงแห่งนี้ ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน) (สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 เชียงใหม่)

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งพิภยาหอภกษกรนิฮินป้าฝภยกก เสบือนยกย่อง “ฮิตเลอร์”

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งแห่งใหม่ในพิภยา ออกมาขอโทษพร้อมกับคลุมป้าฝภยโฆษณารณาดใหญ่ รูปจอมเผด็จการ ฮอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ที่ถูกมองว่าเป็นการตูดดีผู้นำนาซี หลังจากสถานทูตอิสราเอลและเยอรมนียื่นคำร้องเรียน ป้าฝภยโฆษณาดังกล่าวเป็นหนึ่งในป้าฝภยภกษกรผู้มีชื่อเสียงที่ล่วงลับไปแล้ว 4 คน ที่ติดตั้งอยู่บนทางหลวงตรงไปยังเมืองพิภยา เพื่อโปรโมตพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งของหลุยส์ ทุสโซ ซึ่งจะเปิดให้เข้าชมราวเดือนพฤศจิกายน โดยรูปของจอมเผด็จการบนป้าฝภยโฆษณา ซึ่งตั้งแสดงมานานกว่า 2 สัปดาห์นี้ ยังมีสโลแกนภาษาไทยระบุว่า “ฮิตเลอร์ยังไม่ตาย” เคียงข้างอยู่ด้วย

ด้าน สมพร นาคเชื้อตรง ผู้อำนวยการของพิพิธภัณฑ์ดังกล่าว เผยว่า ได้คลุมปิดป้าฝภยโฆษณาดังกล่าวแล้ว หลังจากมีคำร้องเรียนหลังไหลเข้ามามากมาย รวมถึงจากสถานทูตอิสราเอลและเยอรมนีด้วย “เราไม่ได้เลือกฮิตเลอร์ ด้วยความตั้งใจที่จะยกย่องเขา แต่เพียงเพราะว่าเขาเป็นที่รู้จัก” สมพรเสริม “แต่เราเข้าใจ (ว่าทำไมพวกเขา

ถึงไม่พอใจ) มันค่อนข้างละเอียดอ่อนสำหรับบางคนและบางประเทศ” ส่วน อีทส์ซัค
โรแฮม เอกอัครราชทูตอิสราเอลประจำประเทศไทย ชี้ว่า ป้ายดังกล่าวไม่เพียงแต่สร้าง
ความไม่พอใจให้ผู้รอดชีวิตจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของนาซีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงทุกคน
ที่ต่อต้านพฤติกรรมกบฏเหยียดผิวด้วย (ผู้จัดการ 19 ตุลาคม 2552)

สมเด็จพระเทพฯ เสด็จทรงเปิด พิพิธภัณฑ์หลวงปู่อดุล

วันที่ 14 ตุลาคม 2552 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑ์หลวงปู่อดุล ปริสุทโธ ที่วัดบ้านไร่ ต.กุดพิมาน
อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา ทั้งนี้ นายประจักษ์ สุวรรณภักดี ผู้ว่าราชการจังหวัด
นครราชสีมา ได้กราบบังคมทูลรายงานและเบิกผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าฯทูลเกล้าฯ ถวาย
เงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย เข้ารับพระราชทานของที่ระลึก โอกาส
นี้ พระเทพวิฑฒคาม หรือหลวงปู่อดุล ปริสุทโธ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายวัตถุมงคลหลวงปู่
อดุล รุ่นพิพิธภัณฑ์ เนื้อทองคำฝังเพชร องค์หมายเลข 1 ราคา 1 ล้านบาท แต่สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หลวงปู่อดุลกล่าวว่า ตีใจที่มีพิพิธภัณฑ์เล่าประวัติตนให้ลูกหลานได้รับรู้
อยากให้ลูกหลานเข้ามาดูกัน ขอบรูปปั้นหุ่นขี้ผึ้งทำนองยงๆ ที่เหมือนจริงมาก สำหรับ
สุภาพขณะนี้แข็งแรงไม่ต้องห่วง พิพิธภัณฑ์หลวงปู่อดุลตั้งอยู่ที่วัดบ้านไร่ ภายใน
แบ่งออกเป็น 10 ส่วนจัดแสดง เช่น หุ่นขี้ผึ้งรูปเหมือนหลวงปู่อดุล สิ่งของที่มีผู้นำมา
ถวายในโอกาสต่างๆ สถานที่จำลองที่หลวงปู่อดุลจำพรรษาในอดีต และบ้านเกิดของ
หลวงปู่อดุล เป็นต้น (ไทยรัฐ 14 ตุลาคม 2552)

เปิดแล้วจ้า... ทอสิกรรศการวิถีชีวิตคนโหล่กัน

สวัสดีค่ะ...

ฉบับนี้เก็บชั่วนจากบ้านท่าพูด รายงานตัวจากบ้านโหล่หินนะคะ บอกก่อนงานนี้เก็บชั่วนไม่ได้หนีมาเที่ยวเฉยๆ นะ แต่ขึ้นมาเป็นแรงงานให้กับพี่หมึกตั้งแต่วันที่ 20 แล้วค่ะ มาช่วยจัดนิทรรศการ ทำป้ายคำบรรยาย จัดเตรียมความพร้อมทั้งนิทรรศการและสถานที่ ก่อนที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเสด็จพระราชดำเนินเปิดหอสิกรรศการวิถีชีวิตคนโหล่หิน ในวันที่ 28 ตุลาคม 2552 ณ วัดโหล่หินหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง

ขออนุญาตเล่าสั้นๆ เกี่ยวกับ "หอสิกรรศการวิถีชีวิตคนโหล่หิน" นะคะ นิทรรศการนี้เกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างทีมนักวิจัยศูนย์ฯ พ่อหลวง แม่หลวง เขาวรณ และคนบ้านโหล่หิน ที่ต้องการให้พื้นที่ห้องเก็บของเดิมของพิพิธภัณฑ์ เป็นอีกพื้นที่หนึ่งในการเล่าเรื่อง "ชีวิต" ของคนโหล่หิน ภายในจึงจัดแสดงเรื่องราวที่เกี่ยวกับบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การทำนาปลูกข้าว การจัดสรรน้ำด้วยระบบเหมืองฝาย ประเพณีสำคัญของชุมชน เช่น ปีใหม่เมือง (สงกรานต์) ตานก๋วยสลาก และสวดเบิก (ในงานยี่เป็ง หรือวันลอยกระทง) นอกจากนี้เรื่องราวเกี่ยวกับอาหารการกินก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่อยู่ในนิทรรศการชุดนี้ค่ะ

งานนี้เก็บชั่วนเลยถือโอกาสเอามาฝากกันนะคะ มีตั้งแต่การเตรียมงานไปจนถึงวันรับเสด็จ บอกได้เลยค่ะ ว่า ทั้ง "เหนื่อย" ทั้ง "เครียด" ทั้ง "สนุก" ทั้ง "สับสน วุ่นวาย" แล้วอีกหลายๆ ทั้ง... เขาเป็นว่า ฉบับนี้ขอให้ภาพเล่าเรื่องดีกว่าค่ะ

แล้วพบกัน แบบ 2 คนในฉบับหน้านะคะ

กบชั่วน... (แรงงานราคาถูก...ของพี่หมึก "..." !!!)

27 ตุลาคม... เตรียมงานกัน (อุตุลุด)

คนละไม้ คนละมือ

โฮงสูง (พื้นที่สงคณิตรรคการ)

ของเจ็ดพระพักตร์ (หน้า) ท่านหม่อม

เสาหงส์ สำหรับตานก๋วย

แม่หลวงทำบายศรี

พ่อนหลวงทำทางเสด็จ

จัดแฉับ... จัดอีก

28 ตุลาคม... วันเสด็จ ...

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่ง ถึงยังสนามเฮลิคอปเตอร์ชั่วคราวโรงเรียนโสตศึกษา อ.เกาะคา จ.ลำปาง

ดร.ปรีดดา เจริญเผ่า กอธอนันตกุล
ผู้อำนวยการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
(องค์การมหาชน) ขุดเกล้าฯ ถวายพวง
มาลัย

นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์ ประธานกรรมการ
คณะกรรมการบริหารศูนย์มานุษยวิทยา
สิรินธร (องค์การมหาชน) กราบบังคม
ทูลรายงานสรุปผลงานโครงการวิจัยและ
พัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

